1850. № 79.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 1 October.

Deze Courant kost in het ½ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e bl. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

Bij deze Courant wordt een BIJVOEGSEL *gratis* uitgegeven.

EXTRACT UIT HET REGISTER DER RESOLUTIEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE *DRENTHE*.

Maandag, den 30 *September* 1850.

Gelezen eene missive van Jonkheer Mr. *H. J. L. van der Wyck* te Assen van 27 dezer, daarbij kennis gevende, dat hij de benoeming tot Lid der Provinciale Staten van Drenthe niet aanneemt.

Gezien art. 12 en 14 der wet van 6 Julij 1850 (Staatsblad no. 39), regelende de zamenstelling en de magt van de Provinciale Staten.

Is goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Te bepalen, dat op zaturdag den 12 October aanstaande, in het Hoofdkiesdistrict *Assen*, door hetwelk de voorschrevene benoeming is geschied, eene nieuwe keuze van een Lid der Provinciale Staten van Drenthe zal plaats hebben.

Art. 2 enz. Extract dezer, art. 1 te zenden aan de Voorzitters der Besturen van de tot het Hoofdkiesdistrict *Assen* behoorende Gemeenten ter uitvoering. Zullende voorts gemeld extract mede geplaatst worden in de *Drentsche Ct.*

Voor Extract Conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE, JR.

EXTRACT UIT HET REGISTER DER RESOLUTIEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE *DRENTHE*.

Maandag, den 30 *September* 1850.

Gelezen eene missive van den Heer Mr. *Johannes Tonckens* te *Westervelde*, dd. 29 dezer. daarbij, naar aanleiding van art. 12 der wet van 6 Julij 1850 (Staatsblad n°. 39), regelende de zamenstelling en magt der Provinciale Staten, kennis gevende, dat hij in de kiesdistricten *Assen* en *Hoogeveen* tot lid der Provinciale Staten van *Drenthe* benoemd zijnde, zijne benoeming als zoodanig in het kiesdistrict *Assen* aanneemt;

Gezien art. 13 en 14 der aangehaalde wet;

Is goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Te bepalen, dat op Zaturdag, den 12 October aanstaande, in het Hoofd-kiesdistrict *Hoogeveen* een nieuwe keuze van één lid der Provinciale Staten van *Drenthe* zal plaats hebben, ten gevolge der verklaring, door Mr. *J. Tonckens* voornoemd gedaan.

Art. 2 enz. Extract dezer, Art. 1, te zenden aan de voorzitters der Besturen van de tot het Hoofd-kiesdistrict *Hoogeveen* behoorende gemeenten, ter uitvoering. Zullende voorts gemeld extract mede worden geplaatst in de Drentsche Courant.

Voor extract conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE JR.

BERIGT EENER GELDLEENING.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie DRENTHE,

In aanmerking genomen, dat de poging om de *eerste serie* van de leening ten laste der Provincie Drenthe eener som van *f* **225,000**, ter bestrijding der deelneming in de DRENTSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ, uit krachte der resolutie van de Provinciale Staten d.d. 7 Augustus 1850 no. 2, tegen eene rente van *vier* ten honderd te plaatsen, *niet* is geslaagd;

Brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat alsnu overeenkomstig art. 2 van het betrekkelijk plan van negotiatie, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 17 September 1350 no. 10, de deelneming in de gemelde eerste serie der bedoelde geldleening, ten bedrage van *vijf en zeventig* aandeelen, ieder van *f* 1000.-, tegen eene rente van *vier en een half* ten honderd wordt opengesteld;

dat de inschrijving daarvoor kan geschieden van Maandag den 7 tot Zaturdag den 19 October aanstaande, ten kantore van den Arrondissements-Betaalmeester te *Assen*, gedurende de gewone kantoor-uren, zullende echter geene meerdere inschrijvingen dan tot het bedrag van *f* 75,000 worden aangenomen, en aan de inschrijvingen van degenen, welke tegen eene rente van *vier* ten honderd hebben deelgenomen, voor zoo verre ze gelijktijdig met anderen mogten worden aangeboden, voor het bedrag der vroegere deelneming, de voorkeur worden gegeven;

dat het bedrag der inschrijving op éóns en wel 1 November 1850, ten kantore van den Arrondissements-Betaalmeester te *Assen* moet worden gefourneerd, onder korting nogthans van ¼ procent ten behoeve der Makelaars en Commissionairs van het bedrag hunner inschrijvingen;

dat overigens het plan van geldleening, behalve ten Gouvernementshuize te *Assen* en ten kantore van den Arrondissements-Betaalmeester aldaar, ter inzage zal voorliggen ten kantore van den Arrondissements-Betaalmeester te *Groningen* en bij de heeren *Kalff en Co*, Kassiers te *Amsterdam* en *'s Gravenhage*, zoo mede bij den heer *van Hasselt*, Kassier te *Groningen*.

Assen, 28 *Sept.* 1850.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.
Van wege Dezelve,
W. H. HOFSTEDE JR.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad ASSEN,

Brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat de SCHOOLLUST 1850 tot 1851 door H H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie van den 6 dezer no. 51, invorderbaar is verklaard en ter inning aan den Heer Ontvanger dezer stad is in handen gesteld. En zal deze worden opgenomen in de *Drentsche Ct.* en afgelezen en aangeslagen.

Assen, den 17 *Sept.* 1850.

Burgem. en Weth. der Stad Assen, H. J. OOSTING,
Van wege Dezelve, MEINSMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der stad ASSEN,

Brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat het KOHIER voor den HOOFDELIJKEN OMSLAG *voor het te KORT* aan de STEDELIJKE INKOMSTEN over 1850 ten bedrage van *f* 3000, waarop die bij Koninklijk besluit van den 29 December 1823 no. 45 is toegestaan, bij besluit van H.H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie van den 28 Augustus j.l. no. 30 is invorderbaar verklaard en ter inning aan den Heer Ontvanger dezer Stad is in handen gesteld. En zal deze worden opgenomen in de *Drentsche Courant* en afgelezen en aangeslagen.

Assen, 9 *Sept.* 1850.

Burgemeester en Wethouders voorn., H. J. OOSTING,
Van wege Dezelve, MEINSMA.

Assen, 1 October.

Vergadering der Provinciale Staten van Drenthe, van 30 Sept. j.l., voormiddags elf uur. Er zijn 33 leden tegenwoordig, zijnde de heeren Mr. G. Vos, Mr. J. Oosting, Mr. C. E. Kniphorst, A. van der Vlies, B. Denning, A. Prins, Jhr R. A. van Echten van Holthe, Mr W. L. Tonckens, J. de Jonge, Mr W. Alingh, Mr H. J. Carsten, Mr A. Slingenberg, H. Scheltens, Mr A. H Witsenborg, Mr H. J. Kijmmell, Jhr. Mr H. G. van Holthe tot Echten, J. Nijenhuis, J. L. Nijsingh, O. Hoenderken, H. Kok, H. van Veen, Mr A. Homan, Mr H. H. A. Sluis, Mr L. Homan, J. Caspers, Mr J. Tonckens, Mr C. W. E. Kijmmell, Mr J. T. Nijsingh, J. A. Meursing, Mr G. L. Kniphorst, Jhr Mr P. A. G. de Milly, A Hesselink en W. F. Kijmmell.

Alvorens de vergadering te openen, vraagt de Heer Commissaris des Konings aan eenige leden, die deswege nog geene schriftelijke verklaring hebben ingezonden, of zij de op hen uitgebragte benoeming al dan niet aannemen, waarop door alle de gevraagden toestemmend wordt geantwoord. — De Griffier leest daarop voor de op den heer

Commissaris des Konings verstrekte magtiging, om de Provinciale Staten tegen heden bijeen te roepen. — De heer Comm. d. K. verklaart nu de vergadering der Prov. Staten van Drenthe in naam des Konings voor geopend; hij stelt voor, om drie commissien te benoemen tot onderzoek der geloofsbrieven, de 1e commissie bestaande uit de heeren Jhr. R. A. van Echten van Holthe, Mr. C. E. Kniphorst en Mr. W. L. Tonckens, de 2e uit de heeren Mr. G. L. Kniphorst, Mr. A. Slingenberg en Mr. H. J. Carsten, en de 3e uit de heeren Mr. J. Tonckens, Mr. J. Oosting en Mr. W. Alingh. De vergadering wordt inmiddels tot des namiddags een uur geschorst.

Te 1½ uur wordt de vergadering weder geopend. De benoemde commissien brengen opvolgelijk de 1e bij monde van den heer Mr. *C. E. Kniphorst*, de 2e bij monde van den heer Mr. *A. Slingenberg* en de 3e bij monde van den heer Mr. *J. Oosting* rapport uit over de in hare handen gestelde geloofsbrieven; de heeren, over wier geloofsbrieven werd gehandeld, verlieten successivelijk de zaal. De commissien adviseren tot toelating van alle de leden, met uitzondering, dat de 2e commissie van oordeel is, dat de heeren Mr. C. E. Kniphorst en H. Kok niet kunnen worden toegelaten, alvorens de eerste eene betere verklaring van inwoning gedurende het laatste jaar overlegt, daaruit de geproduceerde slechts blijkt, dat hij tot 3 Aug. 1850 en dus niet tot het tijdstip zijner benoeming te Zuidlaren heeft gewoond, en alvorens de tweede de door hem overgelegde geboorte-acte door eene betere geboorte-acte of eene acte van bekendheid doet vervangen, daar de door hem ingezondene geboorte-acte was die van Hilbert Hilberts of Hilbert Alberts maar niet van Hilbert Kok, zonder dat het consteerde, dat door deze beide namen dezelfde persoon werd aangeduid. De derde commissie merkt nog op, dat in de afschriften van het Proces-verbaal der eerste stemming voor leden van de Provinciale Staten in het Hoofdkiesdistrict Hoogeveen voorkomt, dat bij deze stemming de heeren M. Dassen en J. W. Boer te Hoogeveen hebben doen aanteekenen, dat zij er zich tegen verzetten, dat op de lijst van hen, over wie eene herstemming zou moeten plaats hebben, werden gesteld de namen van diegene, die in de onderkiesdistricten ter stemming hadden voorgezeten; de commissie heeft echter uit het Proces-verbaal niet kunnen zien, wie als gezegd hebben voorgezeten, en zij adviseert daarom, om alle leden, wier geloofsbrieven in hare handen zijn gesteld, toe te laten. De vergadering besluit opvolgelijk tot toelating van alle leden; over de bezwaren tegen de geloofsbrieven van de heeren Mr. C. E. Kniphorst en H. Kok ontstonden eenige discussien tusschen de heeren Mrs. G. L. Kniphorst en Sluis.

Daarop werden door de leden, hoofd voor hoofd, de voorschrevene eeden afgelegd. Hierna houdt de Commissaris des Konings eene korte toespraak en verklaart de vergadering der Staten voor geconstitueerd.

De Griffier leest twee brieven voor, eene van Jhr. Mr. H. J. L. van der Wijck, waarbij deze bedankt voor zijne benoeming tot lid der Staten en eene van den heer Mr. J. Tonckens, waarbij deze verklaart, de benoeming tot lid der Staten voor het Hoofdkiesdistrict Assen aan te nemen. Informatie. — Aan de leden worden rondgedeeld het gewoon jaarlijksch verslag van den Comm. des Konings en Ged. Staten aan de Staten, en afdrukken van de begrooting der kosten van het Provinciaal bestuur, voor zooveel het Rijksbestuur is, en die der enkel Provinciale inkomsten en uitgaven, terwijl de heer Comm. d. Konings, ten aanzien dezer afdrukken opmerkt, dat dezelve niet 14 dagen voor de vergadering aan de leden hebben kunnen worden toegezonden, omdat het onbekend was, of de benoemde leden de op hen uitgebragte keuze zouden aannemen, alsmede dat deze begrootingen algemeen verkrijgbaar zijn gesteld. — Er wordt bepaald, dat de benoeming van Gedeputeerde Staten en van een lid der 1e Kamer morgen zal plaats hebben. — Er worden gelezen en opvolgelijk gesteld in handen eener commissie, bestaande uit de heeren Mr. J. Tonckens, J. de Jonge Sr., Mr. A. Slingenberg, H. Scheltens en B. J. Denning, om daarop zoo spoedig doenlijk te rapporteren: *a* de beide bovengenoemde begrootingen, waarvan de eerste het eerst zal moeten worden afgedaan; *b* missive van Ged. Staten, houdende voorstel, om de reis- en verblijfkosten der veeartsen, aan wie soms het onderzoek van ziek vee, ter handhaving der bestaande policieverordeningen, moet worden opgedragen, uit de prov. fondsen te doen betalen, daar de vergoeding daarvan uit het veefonds heeft opgehouden; *c* missive van dezelfden, houdende voorstel, om ook de kosten, op de commissie van landbouw vallende, ten laste der prov. fondsen te brengen, daar dezelve niet meer uit het veefonds zullen worden voldaan; *d* missive van dezelfden, houdende voorstel, om aan de prov. voetboden, die met 1 Sept. jl. door de organisatie der posterijen buiten dienst zijn geraakt, een pensioen te verleenen, waarvan de bepaling aan de vergadering wordt overgelaten, doch tot vaststelling waarvan dienstig kan zijn een daarbij aangegeven maatstaf, volgens welken Naber en van Veen ieder *f* 208 en Griemink *f* 156 jaarlijks zou bekomen. — Daarna worden gelezen en voor informatie aangenomen brieven van Ged. Staten, mededeelende verleende goedkeuringen van den Koning op vroegere resolutien van de Staten, o.a. waarbij besloten is, om gedurende 10 jaren jaarlijks aan de Drentsche Kanalisatie-Maatschappij als bijdrage *f* 6000 uit de Prov. fondsen te verleenen en om voor *f* 225,000 in die Maatschappij deel te nemen. — De heer de Jonge vraagt inlichting, wanneer de benoemde Commissie haar verslag ten aanzien van de begrooting van het Prov. bestuur, voor zoo veel het Rijksbestuur is, zal moeten uitbrengen, en of dit verslag nog zal bediscussieerd worden ingevolge het bestaande Reglement van Orde. De heer Comm. antwoordt, dat het verslag zoo spoedig doenlijk zal dienen uitgebragt te worden, terwijl Z.H.E.G. van oordeel is, dat zoolang het bestaande Reglement van Orde door geen ander vervangen is, hetzelve nog in allen deele nageleefd zal moeten worden. — De heer Sluis stelt voor, om aan de benoemde Commissie met het uitbrengen van haar verslag een uitstel van 14 dagen te verleenen, ten einde de leden vooraf de begrooting kunnen nagaan, en om aan alle de leden niet alleen de begrootingen zelve maar ook afschriften van alle bijbehoorende stukken te doen toekomen. — De heer Comm. d. K. antwoordt hierop, dat wanneer eerst de commissie haar verslag zal hebben uitgebragt, de leden nog tijd genoeg zullen kunnen nemen tot het onderzoeken der stukken en dat het niet mogelijk is, afschriften der stukken aan alle leden te zenden, zullende deze stukken tijdig ter inzage voorliggen. — De heer Sluis dringt zijn voorstel nog nader aan. — De heer Mr. G. L. Kniphorst vereenigt zich met den heer Comm. d. K.; hij wil liever eenige ruimte *na* dan *voor* het uitbrengen van het rapport. — De heer Comm. d. K. verklaart nog, dat men het er nimmer op heeft toegelegd, om de begrooting sub- en obreptief te doen arresteren, dat zulks ook thans het geval niet is, en dat, wat Z.H.E.G. betreft, aan de leden alle gelegenheid zal gegeven worden, om de begrooting en bijbehoorende stukken naauwkeurig te onderzoeken. — De heer Sluis trekt nu zijn voorstel in, met voorbehoud, om morgen op deze zaak terug te komen, wanneer er over het verdere regelen der werkzaamheden zal gesproken worden. — Daarop wordt de vergadering tot morgen voormiddag elf uur gescheiden.

— De Arr. Regtbank te Assen, heeft heden uitspraak gedaan in het bekende civiele geding tusschen *A. W. van Holthe* en *J. S. Uiterwijk*. De Regtbank heeft de handteekening, zullende zijn van den heer *van Holthe* staande onder eene quitantie door *J. S. Uiterwijk* in den processe gebragt, verklaard voor onecht en zulks op grond van het eenstemmig berigt van de drie deskundigen, met veroordeeling van *J. S. Uiterwijk* in de kosten.

— Door Z. M. is onder onderen, tot surnumerair der Posterijen benoemd, de heer *B. T. Hora Buma* te Assen.

— Men verneemt, dat de heer *A. E. J. Bertling* zijn ontslag heeft gevraagd als lid van den Raad der stad Assen.

— Blijkens de *Staatscourant* liggen in de bureaux der respectieve HH. Commissarissen des Konings ter lezing voor de voorwaarden, waarnaar op 10 Oct. ek. van wege het Departement van Marine zal worden aanbesteed, de levering van 600 mudden groene erwten, 500 mudden graauwe erwten en 800 mudden gort.

— Er is in de dagbladen gemeld, dat er door Z.M. eene Directie over de Drentsche Kanalisatie-Maatschappij zou zijn benoemd; wij kunnen dit stellig tegenspreken; het Bestuur dier Maatschappij zal gekozen worden in eene vergadering van deelhebbers, welke waarschijnlijk in den loop dezer maand te Amsterdam zal plaats hebben. De Vennootschap zal zijn gevestigd te Amsterdam, doch er zal aan de deelhebbers voorgesteld worden, om jaarlijks te bepalen, waar het volgende jaar de gewone vergadering der deelhebbers zal worden gehouden.

— Op de onlangs te Smilde gehoudene jaarmarkt waren aangebragt 127 runderen, 136 schapen, 265 varkens en 28 paarden. De handel in rundvee, varkens en schapen was vrij levendig; koeijen aanstaande te kalven golden van *f* 40 tot *f* 85; gusten en voorjaarskoeijen van *f* 19 tot *f* 50; kalveren en jongbeesten van *f* 5 tot *f* 17; schapen van *f* 1 tot *f* 3; jonge varkens van *f* 1 tot *f* 8 en oude varkens van *f* 7 tot *f* 16.

* *Groningen 28 Sept.* De illuminatie van wege de Commissie uit de ingezetenen alhier bij gelegenheid der feesten, zoo op de groote markt als op de vischmarkt ontstoken, is zeer luisterrijk geweest, inzonderheid de laatstgemelde, welke een tempel voorstelde, met twee pijramiden aan weerszijden; van het begin der vischmarkt leverde deze tempel een allerprachtigst gezigt op, en de ontelbare menigte, welke zich tot diep in den nacht op de vischmarkt bewoog, leverde het bewijs, dat deze illuminatie over het algemeen bijzonder voldeed. Reeds vroeg in den avond begon men op de groote markt onschadelijke vuurwerken af te steken, waarmede men tot laat in den nacht

volhield. Ook de societeit de Harmonie, waar eene muzikale avond gegeven werd, was zeer druk bezocht. - Gisteren morgen te negen uur is er in het Instituut voor doofstommen eene buitengewone publieke les gehouden, die door zoo vele belangstellenden werd bijgewoond, dat degene, welke wat laat kwamen, moesten terugkeeren. Te elf uur hadden in het groot auditorium van het nieuwe Academie-gebouw de publieke promotien plaats van de heeren *F. Koppius* en *A. L. Poelman*; de talrijke toehoorders die de zaal opvulden, deden blijken van de algemeene belangstelling in dezen tweeden plegtigen actus, welke in het nieuwe gebouw plaats had. — Te een uur werd er eene buitengewone vergadering gehouden van het Genootschap ter bevordering der Natuurkundige wetenschappen. Te zes uur had er eene gemaskerde optogt plaats van wege het meerendeel der boekhandelaars, boekdrukkers en boekbinders te dezer stede, bestaande in eene in volle werking zijnde boekdrukkerij enz., welke door drie paarden werd voortgetrokken, terwijl uit een tempel op een mede door drie paarden getrokken slede geplaatst, van tijd tot tijd een luchtballon werd opgelaten, die toepasselijke liederen onder de menigte verspreidde. Deze optogt voldeed zeer, en werd overal vergezeld en opgewacht door ontelbare nieuwsgierigen; er had hierbij echter een ongeluk plaats, dat noodlottige gevolgen had kunnen hebben; toen namelijk de optogt de Ebbinge-boog passeerde, geraakten door het geweldige gedrang vier menschen in het diep; door dadelijk aangebragte hulp mogt het echter gelukken dezelve spoedig te redden, terwijl het gerucht, dat er nog een vijfde persoon in het water was geraakt en niet gered had kunnen worden, gelukkig niet is bewaarheid. — Te half elf uur savonds werd er op de Groote Markt een vuurwerk afgestoken, bekostigd uit een door de ingezetenen bijeengebragt fonds. De ruime markt was opgepropt met menschen, ze stonden schouder aan schouder, en hier was het letterlijk waar, dat men gemakkelijk over de hoofden kon wandelen, bovendien waren de riepen, de stoepen en de omstaande huizen geheel met toeschouwers opgevuld. Het vuurwerk beantwoordde volkomen aan de algemeene verwachting; zelden heeft men te Groningen iets prachtigers gezien; inzonderheid muntten uit een tempel en de vuurpijlen, ofschoon men kan zeggen, dat alles in zijn soort voortreffelijk was, en deswege aan den vervaardiger alle lof toekomt.

* *Groningen* 29 *Sept.* De laatste dag van het feest liet zich door het regenachtige weder niet zoo vrolijk aanzien als de vorige dagen, en stelde aanvankelijk de verwachting van velen zeer te leur. Later klaarde evenwel de lucht op. Tegen tien uur verzamelden de schoolkinderen zich in de respectieve scholen, en trokken afzonderlijk en op verschillende uren in optogt met den onderwijzer aan 't hoofd naar het nieuwe Akademiegebouw. De voorste van de kinderen droeg een vaandeltje, waarop de naam stond van den schoolmeester, op wiens school zij waren. Na het Academiegebouw bezigtigd te hebben, gingen zij naar de school terug en werden daar feestelijk onthaald. — Des namiddags had te Helpman bij den koffijhuishouder *Giezen* de aangekondigde aalrekkerij te paard plaats. Eene groote menigte woonde deze volksvermakelijkheid bij; alles liep in goede orde af. — Om zes uren kondigde het kanongebulder van de wallen aan, dat de festiviteiten geeindigd waren. — 's Avonds verzamelden zich de oud-studenten weder in de zaal van *Wierdsema* buiten de Heerepoort, om daar eene afscheidsvereeniging te houden. Ook de tegenwoordige studenten hadden daar toegang en eene aanzienlijke vrouwenschaar luisterde deze vereeniging op. Zij was zoo druk bezocht, dat de anders zoo ruime zaal de menschen niet bevatten konde, en velen in den tuin moesten gaan zitten. Door deze volheid van de zaal werd het doel dezer vereeniging gedeeltelijk gemist, daar vele oude kennissen in de volstrekte onmogelijkheid waren, om tot elkander te komen en elkander voor het laatst te spreken. Om tien uren verwijderden zich echter de dames en een gedeelte van het ander gezelschap, waardoor er meerdere ruimte in de zaal ontstond. Zeer velen van de oude- en de tegenwoordige studenten zijn toen nog tot laat in den nacht genoegelijk bij elkander gebleven.

Zoo eindigden dan de feesten te Groningen; lang zullen dezelve eene aangename herinnering opleveren voor hen, die dezelve bijwoonden. Eere zij aan al degenen, die tot opluistering daarvan hebben bijgedragen; zij mogen de overtuiging koesteren, dat hunne pogingen volkomen gelukt zijn.

* *Smilde*, 24 *Sept.* Gister achtermiddag had bij den kastelein *K. J. Frukken* aan de Norgervaart de voor acht dagen aangekondigde harddraverij plaats. Tien paarden dongen naar de overwinning. De prijs, bestaande in een fraai chaisgereide, werd eindelijk behaald door de zwartkol langstaart merrie, toebehoorende aan *L. Baving* van Westervelde; terwijl de premie werd gewonnen door den zwart langstaart ruin van den heer *Eekhout* te Smilde. Schoon weder begunstigde dit volksvermaak.

* *Smilde*, 26 *Sept.* *R. de Jonge* dingsdag morgen zijn paard uit het land willende halen, was hetzelve verdwenen. Al het zoeken bleef vruchteloos. 's Middags werd iemand naar Roder markt gezonden, die evenwel daar het paard ook niet aantrof. Tot nog toe is het niet terug gevonden. Men vermoedt, dat het paard tusschen maandag en dingsdag is gestolen en te Roden verruild of verkocht is geworden.

* *Coevorden*, 28 *Sept.* Voor tien jaren droegen alle gezindten van dit gewest het hunne bij, opdat de Israeliten dezer stad hunne toenmaals bouwvallige kerk konden herbouwen. Deze bijdragen, gepaard met die der leden zelve, welke laatsten echter het minimum uitmaakten, stelden hen hiertoe in staat. Ieder gever wenschte toen in dit gebouw een blijvend gedenkteeken der gewestelijke weldadigheid te zien. Dit had ook het geval kunnen zijn, ware de bouw geschied onder het opzigt van een zaakkundigen architekt; thans echter hebben wij, na zoo een korten tijd van het bestaan dier kerk, het verdriet, deze in eenen bouwvalligen staat te zien, zoodanig zelfs dat deskundigen verzekeren, dat het, na een lang aanhoudenden sterken wind, niet zonder gevaar is, dat de gemeente hare Godsdienstoefeningen daarbinnen houdt. Wij zouden meer over deze zaak kunnen schrijven, doch wij onthouden ons liefst van personaliteiten.

* Men wil dat *V. C.* en echtgenoote, uit Hazelunne (Koningrijk Hanover), welke op den 10 j.l., als beschuldigd van brandstichting, (zie no. 76 der *Dr. Ct.*) te Osnabruck te regt stonden, wegens mangel aan genoegzaam bewijs, zijn vrijgesproken.

* *Meppel*, 1 *Oct.* In den nacht tusschen zaturdag en zondag is de woning van de landbouwersche wed. *H. B. van den Berg*, te Wittelte, gemeente Diever, met alles wat er in was, afgebrand, uitgezonderd: 2 paarden, 1 veulen, 2 koeijen, 2 vette varkens en de schapen, welke alle men nog heeft kunnen redden; alle meubelen, 19 runderen, 1 paard, 5 à 6 varkens en 2 schapen zijn eene prooi der vlammen geworden. Dit ongeluk is te grooter, omdat er ook twee menschen-levens bij verloren zijn. Het 10jarig zoontje van eene schoondochter der weduwe wilde nog een paard losmaken, op hetzelfde oogenblik, dat de stal instortte; hoewel men hem om hulp hoorde schreeuwen, was men in de onmogelijkheid, hem die aan te brengen, en hij kwam mede in de vlammen om. Hare andere schoondochter, bij haar inwonende en 4 dagen oud kraams zijnde, heeft zich met het kindje weten te redden. Aan twee buitenlandsche werklieden was in de schuur nachtverblijf verleend; zij werden niet eerder wakker, voordat de schuur in vollen brand stond; een is deerlijk gebrand, en, hoewel hij, ofschoon dan ook naakt, buiten huis is geraakt, is hij kort daarna aan zijne wonden overleden; hij behoorde in het vorstendom Lippe te huis. Dit is reeds de derde maal, dat deze woning is afgebrand, zonder dat men weet waardoor de brand is ontstaan; de woning had nu bijna 14 jaren gestaan; dezelve was verwaarborgd.

Ingezonden Stukken.

Drenthe. — Keuze van een Lid voor de Eerste Kamer.

De wet bepaalt dat de leden der Eerste Kamer door de Provinciale Staten, moeten worden gekozen uit eene lijst van *hoogst aangeslagenen*, wier getal is bepaald. Uit de toepassing dezer verordening hebben wij kunnen zien, hoe weinig het doorgaat, dat de meest bekwame, *meest vertrouwde* in den lande, ook als de meest gegoede behooren te worden aangemerkt. Zoo ergens dan is dit ook in Drenthe op te merken. De lijst der hoogst aangeslagenen in de belastingen levert slechts een zeer klein getal personen op, geschikt om in de Eerste Kamer 's Lands wezenlijke belangen voor te staan. — Ofschoon nu de keus wel niet tot de eigene Provincie beperkt is, is het toch zeker dat, bij de aanstaande keuze, het eerst dáárop zal worden gelet. — Van deze bekende neiging of gewoonte uitgaande, is het van veel belang de lijst der hoogst aangeslagenen ook voor dat gewest naauwkeurig na te gaan. De keus achten wij niet gemakkelijk, vooral in een gewest waar familie-invloed, of zoogenaamd nepotisme (gelukkig *weleer!*) van grooten invloed was, maar toch nog heden op verre na niet is verdwenen — De lijst bevat 28 namen, waarvan al dadelijk ver het grootste gedeelte ten gevolge van volkomene, niet twijfelachtige ongeschiktheid, wegvalt. Onder het overig klein gedeelte zijn er, waarvan het bekend is dat zij de bedoelde betrekking niet verlangen, of waarvan het althans te verwachten is, dat zij, daartoe benoemd, er voor zullen bedanken. Er schiet dan een zeer beperkt getal over, die, bij geschiktheid, ook het vooruitzigt opleveren, dat zij, bij eventuele benoeming, de gewigtige betrekking zullen aanvaarden. Ons doel is geenzins die enkele personen tegen elkander te beoordeelen, en als te wikken en te wegen; genoeg zij het de slotsom onzer beoordeeling hier voor te dragen; wij doen het onbevooroordeeld, uit volkomene overtuiging. Van de

bedoelde lijst achten wij niemand meer geschikt, om Drenthe in die vergadering te vertegenwoordigen, dan Mr. *Hugo Christiaan Carsten* in 1801 geboren te Hoogeveen en thans Griffier bij de Arrond. Regtbank te Assen

Bij de waardeering van personen, bij gelegenheid der laatste verkiezingen, is veel gesproken van antecedenten; ook wij huldigen het beginsel ze na te gaan, dezelve beschouwende in verband tot de bevordering van welbegrepen volksbelang; en dan moeten wij in gemoede tot de slotsom komen: de keus des heeren *Carsten* tot lid der Eerste Kamer voor Drenthe zouden wij gelukkig achten, omdat die heer heeft getoond te behooren onder hen die *algemeene* volksbelangen willen voorstaan, en niet behebt zijn met schromelijke kleingeestigheid en verderfelijk provincialisme, zich onaangenaamheden getroosten, om die algemeene belangen te bevorderen. Hij was het, die met eenige weinigen (wier namen het hier onnoodig is te noemen), krachtdadig voorstond het doortrekken der Smildervaart tot Groningen, in verband met de Oostelijke kanalisatie. De heer *Carsten* heeft toen getoond een man te zijn, die het goede wil en van wien men kan verwachten, dat hij mede zal werken tot wegneming van misbruiken, tot bevordering van wezenlijk volksbelang. — Te vergeefs zal men er op de lijst zoeken, die dáárin boven den heer *Carsten* zullen behooren te worden gesteld.

Maar er is meer, dat die keus wenschelijk maakt; de heer *Carsten* paart bij een onafhankelijk karakter ook de groote aanbeveling van te zijn een bekwaam regterlijk ambtenaar; zijne twaalfjarige betrekking bij eene Regtbank, waar veel wordt behandeld, heeft hem doen kennen als een ambtenaar van groote bekwaamheid en naauwkeurigheid, zóó dat hij, ook in dit opzigt, hoogachting en vertrouwen met het volkomenste regt niet alleen waardig, maar ook werkelijk deelachtig is. — En dan is er nog iets hetgeen in ons oog die keus zeer aanbeveelt, het is dit: de heer *Carsten* zag meer dan Drenthe; door zijne elders gelegene bezittingen, was hij in de gelegenheid een groot gedeelte van ons Vaderland meer van nabij te leeren kennen; zeer zeker geene geringe aanbeveling.

Het zijn deze overwegingen, welke ons leiden tot de innige overtuiging, dat de keus van Mr. *Hugo Christiaan Carsten*, inderdaad als eene hoogst wenschelijke zaak moet worden beschouwd; wij koesteren dan ook het vertrouwen, dat de nieuw benoemde Staten van Drenthe het met ons zullen inzien.

Wij hebben in een paar artikels in deze Courant betoogd, dat art. 19 der Prov. wet, bepalende, dat zij, die ter verkiezing van de leden der staten voorzitten, binnen het district, waar zij voorzitten, niet tot lid der Staten benoembaar zijn, voor tweërlei uitlegging vatbaar is, terwijl wij het gevoelen meenden te moeten voorstaan, dat in gezegd artikel niet bedoeld zijn de voorzitters in de onder-kiesdistricten. Wij vinden eene bevestiging van ons gevoelen in hetgeen bij de staten van Friesland, in derzelver vergadering van 26 Sept. j.l., bij de discussien over de geloofsbrieven is verhandeld; eene opmerking toch, dat sommige voorzitters van onder bureaux tot leden waren gekozen in het hoofdkiesdistrict, waartoe die onder-bureaux behoorden, en tegen de toelating van welke leden ter tafel werd gebragt een adres van *I. J. Verwer*, te Makkum, bleek bij de stemming geene verhindering in de aanneming dier leden op te leveren, vermits 19 stemmen zich voor en 17 tegen hunne admissie verklaarden. *(Red.)*

Gewone driemaandelijksche collecte voor de Hervormde Armen in den loop dezer week.

Assen, E. K. J. BERTLING,
30 *Sept.* 1850. *Boekhouder Diaken.*

AANBESTEDING.

Op dingsdag, den 15 October 1850, des namiddags ten 5 ure, zal, onder nadere approbatie, door Diakenen der Hervormde Gemeente te *Assen*, worden aanbesteed:

Het bouwen van een DIACONIE WERK- en WEESHUIS te *Assen* met de leverantie van alle materialen.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod, in de Kerkeraads kamer te *Assen*, alwaar het bestek en de teekeningen sedert heden ter inzage liggen.

Assen, E. K. J. BERTLING,
30 *Sept.* 1850. *Boekhouder Diaken.*

Getrouwd:

H. B. KREMER, *Instituteur*,
met
H. M. H. VAN DER VEGT.

Assen, 26 *September* 1850.

Norg, 27 *September* 1850. Heden beviel van eene dochter *J. K. Lofvers*, echtgenoote van
C. MEIJER, *Pred.*

Op den 22 September 1850 is op den huize *Oversinge*, te Havelte, in den ouderdom van bijna 68 jaren, overleden de Heer *Petrus Sijlman Kijmmell.*

Eenige kennisgeving.

Heden overleed na een smartelijk lijden, van vier dagen, ons eenig dierbaar kind *Albert*, in den ouderdom van drie jaren en drie maanden.

Beilen, E. BAKKER, *Rijksambtenaar.*
den 22 *Sept.* 1850. M. BAKKER, *geb.* AKKERMAN.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

De geannonceerde verkooping van de BOERENPLAATS op het Klooster onder Coevorden, zal *niet op den 2den October*, maar op den **vierden November 1850** plaats hebben.

Tevens zal er op dezen dag worden verkocht: Een **HUIS** en **TUIN**, staande en gelegen op de Loo onder Coevorden, aan den weg naar Dalen.

Informatiën zijn te bekomen bij Mr. J. SLINGENBERG,
Notaris.

VRIEND POTMA!

Gij ontvangt hierbij mijn Ketting, waar ik een ongeluk mede gehad heb; ik verzoek hem voor mij te laten maken en wel spoedig, daar ik er veel belang in stel en niet gaarne zonder ben. Gij kent de goede dienst, die hij mij bewezen heeft en moogt het gerust bekend maken.

Sneek, 8 *Aug.* 1850. *Gegroet.* Y. F. DE HAAN.

De schrijver van bovenstaand briefje was zoo lam, dat hij arm en hand niet bewegen kon, waar de hand lag daar moest zij blijven. Hij had nog geen 24 uren den Ketting aan gehad, toen kon hij de anders levenlooze ledematen al weer bewegen. Hij is nu geheel beter.

Sneek, 8 *Aug.* 1850. P. T. POTMA.

De echte *Goldbergersche* Kettingen met rosabantje zijn in onderstaande Depôts voor ƒ 1.80 en ƒ 2.70 te koop. Ook sterkere soorten met dubbele schakels en twee cylinders zijn voorhanden voor ƒ 3.60 en ƒ 5.40.

Assen, *H. F. A. van Gorcum.*	Hindeloopen, *David de Jong.*
Akkrum, *Pieter K. de Groot.*	Heerenveen, *G. Overdiep.*
Bolsward, *S. S. Oosterbaan.*	„ Gebr. *Padberg en Co.*
Dokkum, *A. Schaafsma.*	Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*
Franeker, *K. Drager.*	Leeuwarden, *S. P. Postma.*
Gordijk, *S. G. Zwart.*	Pekel-A, Gebr. *Polak.*
Groningen, *R. Hartman.*	Sneek, *P. T. Potma.*
„ *C. Rikkers.*	Veendam, *S. Savenije.*
„ *J. L. Lagro, Jr.*	Winschoten, *G. Wasman.*

En in bijna alle andere Steden van het Rijk.

GLIMHOUTJES zijn de beste LUCIFERS in de opene lucht. Jagers, Visschers en Wandelaars zullen ze zeer doelmatig vinden.

Aangiften van den Burgerlijken Stand.

ASSEN. 20 — 27 *Sept.* geb. 2 V. g.; geh. 1 paar; overl. 1 M. g.

MEPPEL. 20 — 27 *Sept.* geb. 4 M. 1 V. g.; geh. 2 paar; overl. 1 M. g.

HOOGEVEEN. 20 — 26 *Sept.* geb. 6 M. 4 V. g.; ondert. 1 paar; overl. 3 M. g.

COEVORDEN. 22 — 29 *Sept.* geb. 3 V. g.; ondert. 2 paar; overl. 1 M. g.

Meppel, 26 *Sept.* Rogge ƒ 5.25 a ƒ 6.00. Boekweit ƒ 4.50 a ƒ 6.00. Boter $1\frac{1}{2}$ ned. pond ƒ 0.89 a ƒ 1.00, Boter $\frac{1}{8}$ vat ƒ 12.00 a ƒ 13.00. Broodzett: 6 ned. p. ƒ 0.46.

Groningen, 27 *Sept.* Tarwe ƒ 7.50 a ƒ 6.60. Rogge ƒ „.„; nieuwe ƒ 5.20 a ƒ 5.80 Boekweit, zand ƒ 4.70 a ƒ 5.00, veen ƒ 4.55 a ƒ 4.85. Garst ƒ 3.80 a ƒ 4.40, nieuwe zomer ƒ „.„ a ƒ „.„, knobbe ƒ 4.40 a ƒ 4.60. Dikke haver ƒ 2.40 a ƒ 3.00 Voerhaver ƒ 2.20 a ƒ 2.45 Paardeboonen ƒ 4.75 a ƒ 5.00 Koolzaad ƒ 7.00 a ƒ 10.90. Gort grove ƒ 7.00 a ƒ 7.50, parel 100 ned. pond. ƒ 9.00 a ƒ 11.00 Boter $\frac{1}{8}$ ton ƒ „ a ƒ „.

Zwol, 27 *Sept.* Tarwe ƒ 8.75 a ƒ 7.50. Rogge oude ƒ $6.37\frac{1}{2}$ a ƒ 5.75, nieuwe ƒ „.„ a ƒ „.„. Boekweit ƒ 5.90 a ƒ 5.40. Aardappelen ƒ 2.00 a ƒ 1.30. Boter $\frac{1}{8}$ ton ƒ 13.75 a ƒ 13.25, per pond ƒ $0.67\frac{1}{2}$ a ƒ 0.60.

Amsterdam, 28 *Sept.* Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct. $57\frac{1}{16}$; dito 3 pct $68\frac{3}{16}$ a $68\frac{1}{4}$; Werk. Sch. 4 pct $89\frac{1}{16}$.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.

UITTREKSEL uit het **VERSLAG**, door den **COMMISSARIS DES KONINGS** en de **GEDEPUTEERDE STATEN** van dit Gewest aan de **STATEN** uitgebragt in derzelver vergadering van den 30 September 1850.

—

Inwendig beheer en Policie. Het inwendig beheer der Provincie heeft steeds eenen geregelden gang gehouden. Belangrijke veranderingen hebben daarin niet plaats gevonden. Het is ons aangenaam, met opzigt tot deze aangelegenheid weder de verzekering te kunnen geven, dat gedurende den afgeloopen' jaarkring van zijde der verschillende Autoriteiten, Ambtenaren en Collegiën, en daaronder ook vrij algemeen van wege de Plaatselijke Besturen, al die ijver en hulpvaardige medewerking zijn ondervonden, welke voor eenen regelmatigen loop van het bestuur onmisbaar zijn.

Even als in het vorige jaar zijn ook in den nu verloopen' winter weder eenige Dragonders tot adsistentie der Policie in deze Provincie geplaatst geweest, welke, in kleine detachementen verdeeld, bij afwisseling, in die Gemeenten, waar dit het meest noodig werd geacht, de dienst van Hulp-Marechaussée hebben verrigt. Ofschoon hierdoor in het gebrekkige van het policiewezen, vooral ten platten lande, wel eenigermate voorzien wordt, zoo blijft het evenwel te betreuren, dat de plannen, welke bij de Hooge Regering reeds sedert lang in overweging zijn, om eene algemeene Marechaussé-dienst intevoeren, uithoofde, naar het schijnt, van den ongunstigen toestand van 's Lands financiën, tot dusverre niet tot verwezenlijking hebben kunnen komen. Eene goed geregelde Marechaussée toch biedt niet alleen het voordeel aan van eene betere opsporing en ontdekking der begane misdaden en overtredingen, maar zij brengt tevens door de vrees, welke zij den kwalijk gezinden aanjaagt, te weeg, dat het getal misdrijven en overtredingen vermindert. Intusschen lijdt het geen twijfel dat vele der gemeentelijke Veldwachters te weinig actief zijn en dat op de vervulling hunner verpligtingen niet genoeg wordt toegezien. Volgens de door den Heer Gouverneur dezer Provincie namelijk daartoe in der tijd gegevene voorschriften, moet door de plaatselijke Besturen jaarlijks in de maand Februarij aan Z.H.Ed. Gestr. worden ingezonden een staat der in het dan verloopene jaar door de Veldwachters en Policiebedienden gedane bekeuringen, ten einde daardoor eenigermate eenen maatstaf te hebben, tot beoordeeling zoowel van hunnen meerderen of minderen ijver, als van hunne nalatigheid of hun pligtverzuim. Uit den staat, over 1849 daarvan ingekomen, is het gebleken, dat in de meeste Gemeenten slechts zeer weinig overtredingen waren geconstateerd en dat zelfs in tien derzelve geheel geene verbalen deswege waren opgemaakt. Moeijelijk was het intusschen aantenemen, dat bij het bestaan van zoovele reglementaire bepalingen in een geheel jaar niet meer overtredingen, voor aangifte bij proces-verbaal vatbaar, zouden hebben plaats gehad. Het moest integendeel daarvoor gehouden worden, dat vele van genoemde beambten geen waakzaam toezigt hadden gehouden, of wel de door hen ontdekte of aan hen bekend gewordene overtredingen oogluikend aangezien en zonder daarvan aangifte te doen hadden laten voorbijgaan. De Heer Gouverneur heeft dan ook hierin aanleiding gevonden tot eene nadere dringende aanmaning aan de plaatselijke Besturen, tot meer strenge handhaving der policieverordeningen en tot toepassing op de zoodanige van genoemde Beambten, welke zich aan pligtverzuim mogten schuldig maken, van de daarop staande straffen. Het bedrag der boeten van enkele Policie, door de Ontvangers der Registratie in 1849 ten behoeve der Gemeenten uitgekeerd, beloopt voor al dezelve te zamen genomen eene som van *f* 874.93½.

Van bedelarij en landlooperij is minder overlast ondervonden dan in het vorige jaar, ten gevolge van de meerdere ruimte en goedkoopheid der eetwaren, en de daaruit ontstane mindere bezwaren, om zich de eerste levensnoodwendigheden te verschaffen. Voor het overige mag men de vermindering der landlooperij voorzeker ook grootendeels toeschrijven aan de gunstige werking der Wet van 15 Augustus 1849 (Staatsblad no. 39), strekkende tot regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen, voor de indringing van welke vooral deze Provincie, uithoofde van hare opene ligging aan de Hannoversche grenzen, tot hiertoe zoo zeer bloot stond, doch die thans, zoo zij geen voldoend middel van bestaan hebben, of geenen reis- of verblijfpas bezitten, hetzij niet mogen toegelaten, hetzij over de grenzen teruggebragt moeten worden. Het heilzame effect, dat deze wet kan aanbrengen, zal intusschen steeds voor een groot deel afhankelijk blijven van de meerdere of mindere stipte handhaving derzelve door de plaatselijke Besturen, inzonderheid door die der grens-gemeenten, aan welker zorg dit aangelegene onderwerp derhalve niet te zeer kan aanbevolen worden.

Handhaving van Reglementen en Plaatselijke Keuren. De goedkeuring des Konings heeft niet verworven de op uitnoodiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken in de laatst gehoudene gewone vergadering gearresteerde verandering van art. 20 van het Reglement op de Hoofd- en Beiltervaarten, strekkende tot intrekking van het daarin voorkomende verbod, om, op zon-, bede- of feestdagen, gedurende de openbare Godsdienst te schutten, ten einde daardoor de beletselen op te heffen, welke hieruit voor de scheepvaart ontstaan. De reden, waarom die goedkeuring niet werd verleend, is intusschen niet daarin gelegen, dat tegen de voordragt tot intrekking van het verbod op zich zelve zwarigheid bestond, als welke intrekking trouwens door de Hooge Regering zelve was aanbevolen, maar vond haren grond in bedenkingen, tegen onderscheidene andere bepalingen van gezegd Reglement bij de Regering gerezen en die den Minister hebben aanleiding gegeven, om eene geheele herziening van het Reglement voor te stellen.

In de nagenoemde Gemeenten zijn sedert ons laatstvorige verslag de volgende Plaatselijke Keuren of Policieverordeningen, van welke afschriften aan ons zijn ingezonden, en waarvan de ontvangst door ons is berigt, vastgesteld: Te Zuidlaren op het gebruik der Gemeentelijke opslagplaats. Te Dwingelo op het voorkomen en stuiten der longziekte onder het rundvee. Te Zweelo, op het losloopen van vee. Te Vledder, op den invoer van rundvee ter zake van de longziekte, op het voorkomen en blusschen van brand en op het boerwerken. Te Emmen, op het boerwerken. Te Zuidwolde, op het voorkomen en blusschen van brand. In onderscheidene Gemeenten op de veranderingen in de woonplaats der Ingezetenen, tot verzekering der uitvoering van het Koninklijk besluit van 22 December 1849 (Staatsblad no. 64), omtrent het aanhouden der bevolkings-registers, alsmede in eenige Gemeenten op het nummeren der huizen.

Gezondheidstoestand. De gezondheidstoestand der Ingezetenen was, indien men de cholera-ziekte uitzondert, over het algemeen gunstig, hebbende het getal der door andere dan deze ziekte aangetasten en daaraan overleden minder dan gewoonlijk beloopen, een verschijnsel, hetwelk meermalen voor, na en gedurende het heerschen eener epidemische of besmettelijke ziekte wordt waargenomen. — In 1848 bedroeg de sterfte in deze Provincie 2265. In 1849 beliep dezelve 2486, waaronder 468 aan de cholera, dus de gewone sterfte 2018, hetgeen 247 minder is dan in 1848. De Aziatische cholera openbaarde zich in het vorige jaar in deze Provincie omstreeks het midden der maand Junij, eerst in de Stad Meppel, verspreidde zich vervolgens in 16 andere Gemeenten en eindigde haren loop, tegen het laatst van de maand September, ook weder in genoemde Stad, waar zij zich steeds had staande gehouden, en in de Gemeenten Norg en Smilde, waar tot op het einde van die maand mede nog ziekte-gevallen plaats hadden. Het getal personen daardoor aangetast bedroeg 948, dat der herstelden 480, en dat der overledenen 468, gelijk reeds boven is opgegeven. Wegens de weinige uitbreiding der ziekte, in vergelijking tot andere Gewesten, hebben wij dus ruime stof tot dankbare erkentenis aan den Allerhoogste, voor eene zoo gunstrijke bewaring.

Koepokinënting. Volgens het overzigt, opgemaakt uit de verslagen der Plaatselijke Besturen, zijn in 1849 ingeënt 1619 personen. In drie Gemeenten echter, die van Diever, Roden en Smilde, zijn geheel geene vaccinatien verrigt, terwijl te Norg slechts 8 inëntingen als geregeld afgeloopen zijn opgegeven. Als redenen van de niet-aanwending der vaccinatie in de 3 eerstgemelde Gemeenten zijn door de Plaatselijke Besturen genoemd onverschilligheid, vooroordeel, beweerde vroeger geblekene vruchtelooze toepassing der kunstbewerking, met dezelve strijdige godsdienstige begrippen en gebrek aan koepokstof; en door het Plaatselijk Bestuur van Norg het gering getal nieuw aangekomene ongevaccineerde kinderen in de onder die Gemeente behoorende Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid en drukte der Geneesheeren, tijdens het heerschen der cholera aldaar. Zonder te treden in eene beoordeeling van deze aangevoerde redenen, welke in der daad voor het meerendeel te betreuren zijn, bepalen wij ons bij de vermelding, dat de betrokkene Plaatselijke Besturen door ons zijn aangeschreven, om door gepaste maatregelen, zoo bij de Ingezetenen zelve als bij de gemeentelijke Vaccinateurs, te bevorderen, dat in het vervolg het werk der vaccine binnen hunne Gemeenten met meer belangstelling bevorderd worde. In de Gemeenten Anlo, Eelde, Havelte, Odoorn, Rolde, Vledder, Westerbork, de Wijk en Zweelo schijnt de inënting in 1849 met zorg te zijn behandeld, vermits het getal der gevaccineerden aldaar vrij aanzienlijk is en dat der geboorten overtreft.

Gestichten voor Krankzinnigen. Op den eersten Januarij 1849 bevonden zich uit deze Provincie in het gesticht voor krankzinnigen te Zutphen twee tot den behoeftigen stand behoorende, zoodanige lijders van het mannelijk geslacht. In den loop van dat jaar werden uit Drenthe in het gesticht nog geplaatst 3 mannen en 2 vrouwen, terwijl zijn overleden 1 man en 1 vrouw en weder vertrokken of ontslagen 1 man en 1 vrouw, zoodat op 1°. Januarij 1850 uit Drenthe 4 mannen en 1 vrouw aldaar werden verpleegd.

Onder deze bevonden zich twee, een man en eene vrouw, wier toestand, volgens opgave van den Geneesheer van het gesticht, hoop op herstel gaf.

Prijzen der levensmiddelen. Waren reeds in 1848, gelijk in ons verslag over dat jaar werd opgemerkt, de prijzen der levensmiddelen tot beneden die van vorige jaren gedaald, sedert zijn dezelve nog vrij aanmerkelijk lager geworden.

Volgens de gemiddelde marktprijzen hebben de onderstaande voornaamste voedingsmiddelen, gedurende de 12 maanden van 1 Junij 1849 tot ultimo Mei 1850, in de Steden dezer Provincie en aan de markt te Hoogeveen, gekost als volgt:

Ter markt gebragte voorwerpen te

	Assen,	Meppel,	Coevorden,	Hoogeveen,
Rogge per N. mud.	ƒ 3.77	ƒ 4.07^5	ƒ 3.64	ƒ 4.03
Boekw. » » »	- 3.76	- 3.97	- 3.77^5	- 3.89
Roggenbr. 6 N. p.	- 0.35	- 0.37^5	- 0.38	- 0.35
Boter per pond	- 0.50^5	- 0.58	- 0.41^5	- 0.45

de prijs der aardappelen was van ƒ 1 tot ƒ 1.50; de middelprijzen van het vleesch waren per Ned pond als volgt: rundvleesch 40 cent; kalfsvleesch 35 cent; Varkenvleesch 40 cent; Schapenvleesch 30 cent.

Cultuur van woeste gronden. De lust om heidevelden en vooral om van veen ontbloote onder- of zoogenaamde dalgronden tot ontginning te brengen, is ook in het afgeloopene jaar niet verflaauwd, maar blijft steeds levendig, zoowel door het bereiden dier velden en gronden tot vruchtgevende bouwakkers en gras- en weidelanden, als door het aanleggen van bosschen. Van de onafzienbare in Drenthe nog aanwezige onontgonnene streken worden aldus vele, schoon dan ook in verhouding tot het geheel slechts kleine gedeelten, in vruchtgevende landen herschapen.

Ook is sedert ons laatste verslag het werk der markeverdeelingen met ijver voortgezet, doch er zijn in dat tijdvak, vergeleken met het jaar 1848, niet zoo vele ontwerpen van markescheiding, wat wegen en waterlossingen betreft, als in dat jaar door ons goedgekeurd, als bepalende derzelver getal zich slechts tot acht, zijnde die van Borger, Ees en Buinen, alle gemeente Borger, van Gieten en Bonnen, beide Gemeente Gieten, van Gasteren, Gemeente Anlo, van Odoorn, Gemeente Odoorn en van Loon, Gemeente Assen, terwijl het getal goedgekeurde markescheidingen in het naast voorafgegane jaar niet minder dan 15 bedroeg. Er zijn echter op dit oogenblik nog onderscheidene plannen van verdeeling in behandeling en gedeeltelijk ook aan ons ter goedkeuring reeds ingezonden, zoo als die van Bruntinge, Gemeente Beilen, van Roswinkel, Gemeente Emmen, van Zeijen, Gemeente Vries, van Schoonlo, Gemeente Rolde. In het jaar 1837 waren in de Provincie aanwezig 121 marken, te zamen beslaande ruim 115,000 bunders. In het daarop volgende jaar werd, na de uitvaardiging van het Koninklijk besluit van 24 Junij 1837 no. 107, het eerste voorbeeld van markescheiding gegeven, hetwelk aldra door vele andere werd gevolgd, zoo dat thans reeds de verdeeling der gemeenschap van 52 marken of gedeelten derzelve tot stand gekomen is.

Reeds vroeger hebben wij als eene voor de landontginning in Drenthe belangrijke omstandigheid vermeld, dat ook de aandacht van elders wonende of zich hier gevestigd hebbende kapitalisten zich op het aankoopen en cultiveren van woeste gronden in deze Provincie begon te vestigen, als zijnde met dat oogmerk, weinige jaren geleden eenige gronden aangekocht en na reeds ten deele ontgonnen langs de Beilervaart en onder Leggelo, in de gemeente Dwingelo. Thans kunnen wij weder gewag maken van dergelijke aankoopen, met hetzelfde doel gedaan, en wel te Hoogersmilde door den heer *Eekhout*, die zich met de ontginning van veldgronden in de Gemeente Smilde op ruime schaal onledig houdt, en onder de Gemeente Westerbork door eene elders gevestigde Compagnieschap, welke woestliggende gronden in de Westerborker en broekveenen onder die Gemeente tot cultuur doet brengen, of tot het aanleggen van bosschen toebereiden.

Veenderijen. Door de gunstige weersgesteldheid is in het vorige jaar de turf bij uitnemendheid droog geworden. De hoeveelheid gegravene turf was echter iets minder dan in 1848, 't geen schijnt te zijn toe te schrijven deels en voornamelijk aan de lage prijzen, waarvoor dezelve reeds eenige jaren had moeten worden afgezet bij gemis van genoegzame aanvraag, ten gevolge van het geringe verbruik der fabrieken, en gedeeltelijk ook aan het bederf, hetwelk de in 1848 laat gegravene turf door het regenachtige weder in den herfst van dat jaar had ondergaan. De afvoer was in het voorjaar en in den zomer van 1849 beneden het middelmatige, doch heeft zich in het najaar tegelijk met eenige prijsverhooging iets verbeterd. De prijzen waren voortdurend laag; de zwarte turf geld van 22 tot 28 gulden het dagwerk en de graauwe kon op verre na de kosten van bewerking en den accijns niet opbrengen. Alleen voor den zoogenaamden blaauwen koligen turf, waarvan echter de kwantiteit in verhouding tot het geheel altijd gering is, werden steeds gereede koopers gevonden en goede prijzen bedongen. Ten gevolge van de mindere hoeveelheid turf, welke in 1849 werd gegraven, was er ook minder handenarbeid noodig dan in andere jaren, en het getal buitenlanders, die in de veenen gewerkt hebben, was dan ook niet zoo groot. In het algemeen kan opgemerkt worden, dat het aantal vreemdelingen, in de veenderijen gebezigd, ofschoon nog altijd aanzienlijk, toch langzaam afneemt, en dat sommige verveeners in hunne turfgraverijen zich meer en meer ook van inlandsche arbeiders bedienen. Men zal gereedelijk beseffen, van hoe groot belang het is voor onze eigene arbeidende klasse, dat deze voorbeelden meer algemeen navolging vinden, daar toch, al moge ook in het saizoen der verveening, als ook voor den landbouw de drukste tijd, er geen gebrek aan werk wezen, de verdiensten in de turfgraverijen echter meerendeels aanzienlijk hooger dan de gewone dagloonen zijn.

Door Z.Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken is bij missive van 23 November ll. ons advis gevraagd, hetwelk vervolgens door ons is medegedeeld, op een daarbij aan ons toegezonden ontwerp van wet tot regeling van de zaak der verveeningen. De daarbij behandelde belangrijkste vraagpunten zijn de aanwijzing van de magt, door welke de toestemming tot verveening behoort te worden verleend, en de omschrijving der daaraan te verbindene voorwaarden.

Kerkelijke zaken. De kerkelijke aangelegenheden in deze Provincie worden met zorg behartigd en geven weinig aanleiding tot moeijelijkheden, terwijl eene gewenschte verdraagzaamheid tusschen de verschillende gezindheden heerscht. Het personeel der Kerkvoogdijen wordt steeds voltallig gehouden. Aan eenige kerkelijke gebouwen der Hervormden hebben vernieuwingen of herstellingen plaats gehad. Zoo zijn te Meppel de pastorijen aanzienlijk verbeterd. Te Borger wordt de pastorij door eene nieuwe vervangen, waarvan de bouwing is aanbesteed voor ƒ 5650, tot vinding van welke som subsidien uit 's Rijks kas en uit het sijnodale fonds voor noodlijdende kerken, elk ten bedrage van ƒ 1500, zijn verleend. Tot herstelling der kerk te Gasselte is uit het gezegde fonds een subsidie van ƒ 1473 toegekend. Te Gieten is de bouwing der nieuwe kerk met herstelling van den toren en de timmering van een afzonderlijk cathegiseerlocaal voltooid. Tot de bepleistering der torenmuren is gebruik gemaakt van portlandsche cement, welke cementsoort tot hiertoe gebleken is, tegen den invloed van vorst en dooi, die in den verloopen winter zich zoo gedurig hebben afgewisseld, volkomen bestand te zijn, en derhalve voor dergelijk gebruik allezins te kunnen worden aanbevolen. De oude kerk te Assen, welke ten gevolge der stichting eener nieuwe aan de stad is overgegaan, wordt thans verbouwd tot een stadshuis, waarvan de uitvoering met de levering der materialen is aanbesteed voor eene som van ƒ 5567.38. Bij de pastorij te Rolde is eene nieuwe schuur gebouwd, waartoe door de Hervormde Gemeente aldaar eene som van ƒ 1000 bij negotiatie is opgenomen.

De gezindheid der Christelijke afgescheidenen telde op 1 Januarij ll., volgens de uitkomsten der algemeene volkstelling, 5351 leden. Een der tot die kerkgenootschap behoorende Gemeenten, die te Gasselternijeveen, welke bij koninklijk besluit van 13 Augustus 1844 no. 82, was erkend en toegelaten, doch welke steeds weinige leden telde, heeft zich ontbonden en alzoo opgehouden te bestaan. — Aan de afgescheidene gemeente te Zweelo is vergunning verleend tot stichting eener kerk te Aalden, terwijl de kerk dier gezindheid te Hoogeveen, welke in 1841 werd gesticht, is vergroot.

Het getal leden der Roomsch-Catholieke gezindheid bedroeg op 1 Januarij jl., volgens de uitkomsten der gemelde volkstelling, 4440. De bouwing der kerk en pastorij voor de gemeente dier gezindheid te Nieuw-Schoonebeek, onder Dalen, is in het vorige jaar ten uitvoer gebragt. In het kerkgebouw is, nadat hetzelve door den Aartspriester van Salland, Groningen en Drenthe was gewijd, in de maand October jl. de eerste Godsdienstoefening gehouden. Omtrent de gezindheid der Israeliten, welker getal in 1849 met 69 is toegenomen en op 1 Januarij jl., volgens de volkstelling, 1954 beliep, zijn geene bijzonderheden mede te deelen.

(*Vervolg hierna.*)

Te *Assen*, van Gorcum en Comp., Provinciale Drukkers.